

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794).

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można prowadzić działalność wytwórczą, handlową i rolniczą, wykonywać polowania oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4, 11 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwatu nie udostępnia się dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Tym niemniej wskazać należy, że na terenie rezerwatu decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 czerwca 2002 r. dopuszczono budowę pomostu stanowiącego element ścieżki przyrodniczej „Śladami Łosia”. Budowa miała na celu skanalizowanie ruchu turystycznego na tym obszarze oraz edukację przyrodniczą. Pomost z czasem uległ zniszczeniu i został odbudowany w 2017 r. w wydzieleniach 15c i 15d (zgodnie z zezwoleniem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2016 r.), a następnie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 2018 r. ponownie włączony do ścieżki przyrodniczej.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie

ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zbiorowisk roślinności torfowisk niskich, charakterystycznych niegdyś dla Kotliny Warszawskiej. Zbiorowiska torfowiskowe na terenie rezerwatu, a także uwarunkowania ich egzystencji – stosunki wodne i glebowe oraz sposoby użytkowania gruntów, uległy daleko idącym przemianom. Typowe ekosystemy torfowiskowe na podłożu torfów niskich zajmują obecnie niewielki procent powierzchni obiektu. Większość dawnych torfów przekształciła się w mursze i gleby murszowe. Założonym w planie ochrony dalekosiężnym celem ochrony, jest poprawa uwodnienia, przywrócenie procesów torfotwórczych i zatrzymanie procesów rozkładu osadów organicznych.

Rezerwat przyrody Łosiowe Błota leży w Lesie Bemowo, w granicach otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego. Rezerwat składa się z dwóch części oddalonych od siebie o około 500 m, otoczonych rozległą otuliną o powierzchni 142,16 ha obejmującą prawie cały kompleks leśny. Na terenie rezerwatu przeważają tereny bagiennie oraz lasy olszowe z domieszką brzoź, zarośla łożowe i niewielkie fragmenty dawnych łąk. Tereny bagiennie, skutkiem obniżania się poziomu wód gruntowych oraz braku użytkowania rolniczego, zarastają zaroślami wierzby, a następnie lasem. W szacie roślinnej zwracają uwagę liczne jeszcze do niedawna gatunki torfowisk niskich i dawnych łąk trzęślicowych.

Skutkiem realizacji planu powinno być znaczące ograniczenie zidentyfikowanych zagrożeń dla celu ochrony. Przewiduje się, że w ramach realizacji działań ochronnych nastąpi stabilizacja stosunków wodnych, ograniczy się ekspansję najbardziej dynamicznie wkraczających neofitów, tj. klonu jesionolistnego i nawłoci późnej, przywrócone zostaną warunki funkcjonowania półnaturalnych otwartych ekosystemów bagiennych o charakterze podmokłych łąk oraz rezerwat będzie zabezpieczony przed zagrożeniami zewnętrznymi. Skuteczność podejmowanych działań będzie można ocenić po upływie dwudziestu lat, w zakresie zmniejszenia się udziału neofitów, szczególnie nawłoci późnej i klonu jesionolistnego w pokryciu powierzchni, wzrostem udziału gatunków i zespołów łąkowych w obszarach poddanych koszeniu oraz udziału gatunków rzadkich i zagrożonych. Należy zdać sobie sprawę, że zaproponowana metoda ograniczania ekspansji neofitów może nie doprowadzić do ich całkowitego ustąpienia w okresie obowiązywania planu ochrony. I tak np.: w odniesieniu do nawłoci na obszarach użytkowanych kośnie należy się spodziewać całkowitego ustąpienia tego gatunku. Natomiast na pozostałym obszarze powinna ona ustępować stopniowo w miarę zwierania się koron drzew i konkurencji krzewów. W odniesieniu do klonu jesionolistnego proponowane działania dotyczą całego obszaru rezerwatu, jednak realnym celem nie jest całkowite i nieodwracalne wyeliminowanie gatunku, gdyż występuje on także na terenach sąsiednich, lecz ograniczenie możliwości zdominowania przez niego ekosystemów leśnych i zaroślowych rezerwatu. Obecnie udział tego gatunku w poszczególnych

warstwach roślinności rezerwatu jest niewielki, poniżej 5% pokrycia, jednak nie podjęcie proponowanych działań w najbliższych latach może doprowadzić do rozprzestrzenienia się gatunku na cały rezerwat i przejścia roli dominanta, szczególnie w młodszych stadiach sukcesji lasu na terenach otwartych, na których nie przewiduje się zabiegu koszenia. Skutkiem właściwej ochrony obiektu powinno być także występowanie w jego granicach gatunków antropofobnych – dużych ssaków, w tym łośia oraz utrzymywanie się przynajmniej przez okres całego roku w najsilniej uwilgotnionych miejscach przynajmniej niewielkich, liczących kilkadziesiąt m², fragmentów trwale uwodnionych o charakterze zbiorników wodnych, umożliwiających funkcjonowanie populacjom płazów oraz innych organizmów wodnych. Realizacja zaplanowanych działań ochronnych oraz sposobów ochrony przyczyni się do zahamowania procesów degradacji ekosystemów chronionych w rezerwacie oraz rozpoczęcia procesu odtwarzania zanikających obecnie przedmiotów ochrony. W dłuższej perspektywie czasowej należy oczekiwać zahamowania procesów rozkładu osadów organicznych i degradacji gleb oraz powrotu w granice rezerwatu lub wzrostu znaczenia zbiorowisk roślinnych i gatunków roślin charakterystycznych dla roślinności torfowisk i łąk trzęślicowych, a także ustępowania obcych gatunków inwazyjnych. W wyniku realizacji planu spodziewać się także można ograniczenia nielegalnej penetracji ludzkiej terenu rezerwatu oraz zabezpieczenia jego obszaru przed niekorzystnymi wpływami zewnętrznymi, i pogorszeniem jego integralności.

Plan ochrony zakłada również zachowanie terenu otuliny w dotychczasowym kształcie, jako obszaru gwarantującego utrzymanie integralności pomiędzy obiema częściami rezerwatu. Aktualnie obszar otuliny rezerwatu przyrody Łosiowe Błota, jako tereny leśne i otwarte, stanowi swojego rodzaju łącznik pomiędzy obiema enklawami rezerwatu, pełniący funkcję korytarza ekologicznego i bazy żerowej zwierząt, dla których rezerwat i tereny go otaczające stanowią swoistą ostoję. Utrzymanie korytarzy ekologicznych, jest niezmiernie ważne dla zachowania różnorodności biologicznej w obrębie obszaru chronionego, jakim jest rezerwat przyrody, w ścisłym powiązaniu z teren z nim sąsiadującym, dla ochrony którego tworzone są między innymi w tym właśnie celu otuliny. Ustawodawca przepisem art. 5 pkt 16 ustawy o ochronie przyrody wyraźnie wskazuje, że różnorodność biologiczna jest pojęciem szeroko rozumianym, na które składa się zarówno zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, jak i w obrębie gatunku i między gatunkami, oraz zróżnicowanie samych ekosystemów. Z punktu widzenia formy ochrony przyrody, jaką jest rezerwat, podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za utrzymywanie się wysokiego zróżnicowania występujących w nim gatunków zwierząt, roślin i grzybów jest, między innymi, możliwość ich swobodnego i niezakłóconego migrowania, a co za tym idzie, krzyżowania i rozmnażania się. Większemu zróżnicowaniu puli genowej towarzyszy bowiem większa zdolność adaptacji gatunków do zmieniających się w czasie warunków

środowiska przyrodniczego. Zapewnienie podstawowych ciągów migracyjnych populacjom gatunków bytujących i zarazem chronionych na obszarze rezerwatu przyrody, jest kluczowym warunkiem ich trwania w jednostce czasu i jednym z podstawowych zadań pełnionych przez ochronę prowadzoną w rezerwacie i w jego otulinie, jako obszarze powiązanych z tą formą ochrony. Można zatem przyjąć, że zaburzenie naturalnych procesów regeneracyjnych zachodzących w otulinie rezerwatu przyrody Łosiowe Błota np.: poprzez wprowadzanie zmian urbanistycznych, wpłynie na swobodę migracji gatunków pomiędzy obiema częściami rezerwatu. W kontekście walorów przyrodniczych tego obiektu, w związku z przepisami art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody, każdy czynnik zaburzający migrację gatunków należy uznać bowiem za zagrożenie, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne, dla chronionych składników przyrody ożywionej rezerwatu. Wprowadzanie zmian antropogenicznych na terenie otuliny rezerwatu, jak zabudowa mieszkaniowa czy też infrastruktura jej towarzysząca, będzie czynnikiem rozbijającym spójność ekologiczną obu części rezerwatu i będzie stanowić poważną barierę przestrzenną je izolującą, pociągającą za sobą daleko idące zmiany samego obiektu przyrodniczego. Ponadto, zainwestowanie otuliny rezerwatu rodzi również niebezpieczeństwo wzrostu presji na odwodnienie obszaru rezerwatu i całego Lasu Bemowskiego (nawet okresowo wysoki poziom wody, korzystny dla rezerwatu i pożądany dla jego ochrony, będzie zagrażał stanowi zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru chronionego budowli i wszelkiej infrastruktury). Część wchodzących w skład otuliny gruntów leży nawet 1–3 m ponad poziomem gruntów przeważającej części rezerwatu. Spływ powierzchniowy z ich terenu odbywa się w kierunku obu części rezerwatu. Wody pierwszego poziomu wodonośnego na obszarze otuliny, najbardziej narażone na degradację, leżą płytko pod powierzchnią gruntu. W znacznym stopniu zasilają one ekosystemy hydrogeniczne w rezerwacie. Przy takim stanie faktycznym można przyjąć, że prace ziemne prowadzone na terenie otuliny będą miały wpływ na wody gruntowe rezerwatu, gdyż będą wiązać się z okresowym lub trwałym odwodnieniem terenu.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

- 1) podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony w dniu 1 kwietnia 2019 r. poprzez:
  - a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w Publicznie Dostępnym Wykazie Danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Stare Babice,
  - c) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Lasów Miejskich – Warszawa;
  - d) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety, tj. w ogólnopolskiej gazecie Nasz Dziennik.
- 2) wyłożył dokumentację przygotowaną na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony oraz projekt planu ochrony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu dokumentacji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował w dniu 1 października 2019 r. poprzez:
- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w Publicznie Dostępnym Wykazie Danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.
  - b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Stare Babice,
  - c) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Lasów Miejskich – Warszawa;
  - d) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety, tj. w ogólnopolskiej gazecie Nasz Dziennik.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do projektu planu ochrony wniosły Lasy Miejskie – Warszawa.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- 1) *„Południowa granica, wzdłuż granicy wydzielenia 19h w większej części pokrywa się z istniejącą drogą leśną. Dobrze widoczna jest też część granicy przebiegająca po drodze leśnej wzdłuż wyznaczonej ścieżki edukacyjnej. Prosimy o doprecyzowanie, czy ww. droga leśna leży w całości poza rezerwatem. Ma to kluczowe znaczenie np. dla prowadzenia przyszłych remontów ww. drogi.”*

Fragment drogi graniczącej z rezerwatem od południa przecina wydzielenie 19 k, nie wchodzi w granice rezerwatu, natomiast fragment graniczący z rezerwatem od zachodu, biegnący po linii oddziałowej między oddziałami 19 i 20, jako linia oddziałowa stanowiąca wschodnią granicę oddziału 20 „należy” do tego oddziału, a nie do oddz. 19, tym samym, nie wchodzi w skład rezerwatu.

- 2) *„Wody powierzchniowe i 8.4 — Wody gruntowe nie zawierają informacji o przypadkach długotrwałego (wielomiesięcznego lub wielosezonowego) stagnowania wód opadowych na powierzchni Lasu Bemowo, w tym na terenie rezerwatu Łosiowe Błota. W latach 2011-2015 obserwowaliśmy długotrwałe stagnowanie wody na terenie oddziałów 11, 12, 13, 14, 15, 16 Lasu*

Bemowo, czego skutkiem było znaczące wydzielanie się posuszu w drzewostanach. Przyczyną zjawiska jest zablokowanie możliwości spływu powierzchniowego poprzez wybudowane ulice: Sikorskiego i Ekologiczną, co w przypadku lat o zwiększonym poziomie opadów skutkuje długotrwałymi podtopieniami terenu. W dokumentacji Planu Ochrony nie podjęto tematu wpływu tej sytuacji na rezerwat i otulinę.”

Uzupełniono analizę warunków hydrograficznych o wskazany problem. Opisana sytuacja nie ma jednak istotnego znaczenia dla wnioskowania oraz zapisów projektu planu. Przeważającym w odniesieniu do całego obszaru rezerwatu procesem, widocznym w dynamice przemian ekosystemów, są przede wszystkim procesy degradacji gleb i zmiany warunków funkcjonowania zbiorowisk roślinnych związane ze spadkiem poziomu wód gruntowych i przesuszeniem. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie ograniczenia odpływu wód z terenu otuliny, mimo lokalnych podtopień i związanych z nimi przejawów osłabienia kondycji drzewostanów, nie należy postrzegać jako zagrożenie, lecz czynnik wspomagający działania ochronne.

- 3) *„Ryc. 5 str. 61, ryc. 6 str. 64 — proponujemy aby oprócz przebiegu gazociągu zaznaczono tu opisywaną wyżej w tekście planu działkę nr 180.”*

Uwzględniono uwagę uzupełniając ryciny i podpisy.

- 4) *„Pkt 13.1 str. 66 Tab. 8. Analiza SWOT słabych i silnych stron rezerwatu Łosiowe Błota oraz szans i zagrożeń, w słabe strony: - obniżanie się poziomu wód gruntowych na terenie rezerwatu i otoczenia. Proponujemy zmianę zapisu na: „Znaczna amplituda wahań poziomu wód gruntowych z przewagą przypadków obniżania się poziomu wód gruntowych na terenie rezerwatu i otoczenia”*

Uwzględniono uwagę wprowadzając w tabeli odpowiednią modyfikację zapisu: „Znaczna amplituda wahań poziomu wód gruntowych z długofalową tendencją do obniżania się poziomu wód gruntowych na terenie rezerwatu i otoczenia”

- 5) *„Pkt. 14.4. Miejsca i zasady stosowania poszczególnych sposobów ochrony — w przypadku dopuszczenia wykaszania kosiarkami ciągnikowymi należy określić jak blisko pni sąsiadujących drzew i krzewów może podjeżdżać ciągnik. Nacisk kół może niekorzystnie zagęszczać glebę i uszkadzać korzenie drzew. Proponujemy, aby określić bezpieczną odległość na nie mniej niż rzut korony drzew. Resztę prac należy wykonywać zawsze ręcznie. Ponadto — koszenie mechaniczne może być wykonywane wyłącznie lekkimi ciągnikami i przy niższym poziomie wody. Niedopuszczalne jest uszkadzanie darni i koleinowanie gruntu. Dodatkowo — dane zawarte w opisie taksacyjnym wskazują na to, że drzewostany tworzące rezerwat mają skład niezgodny z siedliskiem, ze znacznym udziałem olszy i brzozy w wieku około 60 lat. W ciągu obowiązywania*

planu zajdą w nich znaczące zmiany, potęgowane dodatkowo wahaniami poziomu wody. Projekt planu ochrony nie zawiera analizy możliwych scenariuszy zmian w drzewostanach tworzących rezerwat. Dodatkowo nie zaproponowano postępowania z drewnem drzew, które będą musiały zostać usunięte ze względu na zachowanie bezpieczeństwa na udostępnionych szlakach i sąsiadującej drodze leśnej. Obserwowane przez nas stałe zwiększanie się ilości wydzielającego się posuszu (co jest naturalne w aktualnej fazie rozwoju drzew pochodzących w większości ze sztucznego odnowienia) będzie skutkowało znacznym nagromadzeniem martwego drewna wzdłuż udostępnionych szlaków.”

Uwzględniono uwagę, po powtórny raz rozważeniu problemu wykreślono zapis o możliwości wykaszania powierzchni przy użyciu kosiarek ciągnikowych. Niewielka powierzchnia płatów proponowanych do ochrony czynnej w stosunku do długości ich granicy z lasem powodowałaby, że powierzchnia dopuszczona do wykaszania ciągnikiem przy przyjęciu proponowanego zapisu o odległości od drzew, byłaby niewielka, a stopień skomplikowania sposobu realizacji zadania wzrósłby nieproporcjonalnie do jego zakresu. Wzdłuż proponowanych do dopuszczenia do ruchu szlaków, dróg i ścieżek nie występują drzewostany z dominacją lub znaczącym udziałem brzozy, a tylko w stosunku do niej należy spodziewać się wypadania z drzewostanu na większą skalę w okresie obowiązywania planu ochrony. Wypadanie olchy z drzewostanów w wieku 60-80 lat nie powinno przybierać charakteru masowego zamierania drzewostanu. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie większe ilości rozkładającego się drewna wzdłuż szlaków udostępnionych nie wydaje się problemem, nie ma przeszkód, aby drewno odciągać kilkanaście metrów w głąb drzewostanu, a część usuwanych w ramach cięć drzew zagospodarować w sposób wskazany w uwadze nr. 8. Ponadto należy wskazać, że widok znacznych zasobów rozkładającego się drewna odegra pozytywną rolę edukacyjną, wskazując na różnice pomiędzy lasami chronionymi, a drzewostanami gospodarczymi. Temat ten warto wykorzystać w dotyczących rezerwatu przedsięwzięciach edukacyjnych, w treści tablic przy ścieżkach itd.

- 6) *„Pkt. 14.6 Sposoby szczegółowego planowania i wykonywania poszczególnych działań ochronnych dla usuwania klonu jesionolistnego proponujemy odstąpienie od trzyletniego okresu dopuszczalności prowadzenia zabiegu na terenie rezerwatu. Istnieje uzasadniona obawa, że w tak krótkim czasie nie uda się całkowicie wyeliminować tego gatunku z rezerwatu. Proponujemy dopuszczenie wykonywania usuwania klonu jesionolistnego w zaproponowanym zakresie w ciągu pierwszych trzech lat, a następnie 1 raz co 3 lub 5 lat. Umożliwi to eliminację rozwijających się w szybkim tempie odrośli tego gatunku.”*

Całkowite i trwałe wyeliminowanie gatunku z rezerwatu nie jest możliwe z uwagi na jego obecność w sąsiadujących z rezerwatem wydzieleniach leśnych, a także działkach innych własności, w tym na

działce nr 180. Zadanie ma na celu ograniczenie ekspansji gatunku w obrębie rezerwatu i osłabienie jego konkurencyjności oraz eliminację osobników stanowiących źródło diaspor. Trzyletni okres eliminacji, pod warunkiem dokładności realizacji zabiegu, jest zdaniem autorów planu wystarczający do osiągnięcia tego celu i prowadzenie dalszych działań w rezerwacie nie wydaje się konieczne. Bardzo wskazane byłoby natomiast podjęcie podobnych działań ograniczających występowanie gatunku w bliższym i dalszym sąsiedztwie rezerwatu.

- 7) *„Pkt. 14.13. Oszacowanie kosztów planu, możliwe źródła finansowania działań ochronnych — w przypadku wydłużenia okresu usuwania klonu jesionolistnego należy przeliczyć oszacowane koszty.”*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przeliczył ponownie oszacowane koszty.

- 8) *„15.1. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępniania — proponujemy aby likwidacja nielegalnych przedęptów była możliwa poprzez składowanie na nich gałęzi, kłód drzew ścinanych w ramach zabiegów związanych z usuwaniem zagrożenia bezpieczeństwa publicznego (przewóz lub przeciągnięcie przy pomocy ciągnika lub samochodu, pod warunkiem braku uszkodzeń gleby i pni sąsiednich drzew).”*

Uwzględniono uwagę i uzupełniono opis działania w dokumentacji.

Projekt planu ochrony został przesłany Radzie Gminy Stare Babice, celem zaopiniowania. Rada Gminy nie wydała w ustawowo określonym terminie uchwały w sprawie przedłożonego projektu zarządzenia, stosując tym samym, przewidziany przez ustawę o samorządzie gminnym, tryb milczącego przyjęcia tekstu projektu zarządzenia bez zastrzeżeń.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 129 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.);

2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem UE. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.